TUMOAREA SEPARATISMULUI ASALTEAZĂ TIGHINA

La 22 martie a. c. şi-a început lucrările prima conferinţă orăşenească a sindicatelor independente din Bender. In acea zi de furtunoase confruntări de opinii şi intenţii scopul conferinţei aşa şi n-a fost atins, ea urmînd să-şi continue lucrările mai tîrziu, după ce problemele abordate vor fi discutate mai profund în organizaţii primare. Şi nu e vorba de un singur scop, ci de două. Unul formal — crearea consiliului orăşenesc al sindicatelor independente din Bender, şi al doilea — real... Transnistria oficială pînă astăzi nu acceptă şi nu introduce grafia latină, tricolorul, ora oficială, petrece referendumul, creează o universitate, numeşte miniştri, inclusiv — de interne, cît pe ce să aleagă şi un prezident, neglijează «salvatoarele» taloane şi cupoane, sistemul bancar şi bugetar din Moldova. In aceste împrejurări nu e de mirare nici apariţia pretinsei Federaţii a sindicatelor Transnistrene, care în vorbă se declară drept o formaţiune pur teritorială, iar în realitate, avînd un preşedinte, un buget şi un program de activitate aparte de cel republican, este un produs şi un exponent firesc al politicii separatiste.

«Noi nu facem politică...» — pe parcursul conferinţei această frază a răsunat în repetate rînduri, însă se vedea cale de o poştă că-i cusută cu aţă albă şi-i adresată doar naivilor. Dar de-aceştia în sală erau cam puţini.

Delegaţilor le-au fost prezentate două proiecte de platforme. Primul — al activităţii consiliului sindicatelor independente, elaborat de comitetul organizatoric, în fruntea căruia se află Iurie Curbatov, preşedinte al fostului consiliu de coordonare a activităţii organizaţiilor sindicale din Bender. Şi al doilea — al activităţii consiliului organizaţiilor sindicale, înaintat din partea unui grup de întreprinderi, dar, de fapt, inspirat şi elaborat de consiliul colectivelor de muncă, în frunte cu Feodor Dobrov. E vorba de consiliul care la timpul respectiv a fost organizatorul grevelor şi astăzi continuă să se bucure de autoritate şi sprijinul majorităţii colectivelor de muncă din oraş.

Dacă comparăm textual scopurile de program ce se conţin în aceste două proiecte de platformă, deosebirea dintre ele în fond pare a fi neînsemnată. Ambele militează pentru ocrotirea intereselor şi drepturilor sociale, economice, spirituale şi profesionale ale truditorilor în condiţiile trecerii la economia de piaţă. Deosebirea dintre ele, însă, nu e evidenţiată cu majuscule şi pentru cei naivi pare să nu prezinte o importanţă principială.

In proiectul comitetului organizatoric «Cu privire la regulamentul consiliului orăşenesc al sindicatelor independente» se menţionează: «Consiliul sindicatelor independente îşi înfăptuieşte activitatea în conformitate cu Legile U.R.S.S. şi R.S.S. Moldova «Cu privire la drepturile uniunilor sindicale» (Probabil, se are în vedere Legea U.R.S.S. «Cu privire la sindicate, la drepturile şi garanţiile activităţii lor», ratificată de parlamentul republicii pînă la adoptarea unei Legi similare a R.S.S.M. — n. a.) şi cu principiile unităţii mişcării sindicale. Iar în proiectul respectiv al consiliului colectivelor de muncă punctele pe «i» sînt mai desluşite: «Consiliul este o organizaţie obştească de sine stătătoare şi independentă, creată prin delegare directă şi pe baza unirii benevole a organizaţiilor primare, acţionează **în conformitate cu Declaraţia, Statutul şi Programul Federaţiei sindicatelor din Transnistria».**

Intrebarea cardinală — la care federaţie vor adera organizaţiile sindicale din Bender — a sindicatelor independente din Moldova sau a sindicatelor din Transnistria — într-un fel sau altul a fost abordată în majoritatea luărilor de cuvînt. Sciziunea delegaţilor conform acestui criteriu pînă la urmă s-a dovedit a fi vădită.

Ne-a contrariat, însă, faptul, că şi Feodor Dobrov, şi Evghenii Gorodnicii, preşedintele Federaţiei sindicatelor din Transnistria, în cuvîntările lor, promovîndu-şi consecvent linia, în acelaşi timp permanent căutau să-şi camufleze intenţiile.

«Mi-am spus să nu ating astăzi la această conferinţă nici într-un caz chestiunile politice, — remarca F. Dobrov, — dar pe mulţi îi pune în gardă proiectul de alternativă al unui şir de întreprinderi, şi sînt nevoit s-o fac.

Eu fac abstracţie de republica Transnistria, iar cît priveşte Federaţia Transnistreană, care a fost creată în mod legitim, păi e o organizaţie teritorială.

Aici se vorbeşte de independenţa sindicatelor din Bender. Dar ce, acest consiliu va trăi în vacuum? Intr-un fel sau altul el va trebui să menţină relaţiile cu Chişinăul, Tiraspolul sau Moscova...»

E. Gorodnicii a fost mai precaut, dumnealui a menţionat că federaţia pe care o conduce e doar o organizaţie teritorială şi trebuie privită în afara concepţiei şi cadrului republicii Nistrene. Mai mult chiar, ea menţine relaţii cu Federaţia sindicatelor independente din Moldova.

Adică, dragi delegaţi, la ce bun să batem apa în piuă, pentru a stabili la care federaţie veţi adera? Parcă aceasta e cel mai important lucru? Principalul e cu ce se va ocupa şi cum îşi va desfăşura activitatea consiliul orăşenesc.

Tertipul, însă, n-a trecut. Mai mult chiar, a apărut în toată goliciunea lui, cînd s-au înfierbîntat discuţiile asupra chestiunii salariului pentru viitorul preşedinte. Delegaţii vroiau numaidecît să se dumerească din ce mijloace anume va fi el plătit. După cîteva încercări de a răspunde la această întrebare F. Dobrov a fost, totuşi, nevoit să recunoască, că chestiunea în cauză a fost tranşată în prealabil şi că Federaţia sindicatelor **din Transnistria e de acord** să stabilească un salariu pentru preşedintele consiliului **din Bender.** Iată aşa, totul a fost prevăzut din timp, chiar şi situaţia cînd organizaţiile-membre ale consiliului ar fi renunţat să-l finanţeze cu cele 2% de mijloace transferate la contul acestuia. (Apropo, şi această chestiune nu şi-a găsit rezolvarea la conferinţă).

Promptă a fost, însă, reacţia prim-vicepreşedintelui Federaţiei sindicatelor independente din Moldova S. Urecheanu: «De ce să-i plătească Tiraspolul, cînd o poate face Chişinăul? Ba poate-i dăm chiar ceva mai mulţi» Spusă parcă-n glumă, parcă-n serios, fraza a avut efectul unei bombe, atingînd întreaga sală: pe cine şi cu ce scop am vrea să-i cumpărăm? Cam aceasta ar fi chintesenţa cuvîntărilor ce-au urmat.

Jocul a fost descoperit. Scopul principal al conferinţei, totuşi, n-a fost elaborarea măsurilor de ocrotire a intereselor oamenilor muncii. A fost însă un pas al liderilor Transnistriei de a-şi extinde influenţa, de astă dată în dreapta Nistrului. Adică, un scop politic bine determinat.

Comisia de definitivare a proiectului de hotărîre a conferinţei, urmînd dispoziţia delegaţilor din sală, s-a scindat şi ea în două tabere adverse şi după mai bine de o oră de controverse şi reproşuri reciproce, aşa şi n-a mai reuşit să ajungă la un numitor comun, propunînd participanţilor la conferinţă să pună dilema «Moldova sau Transnistria» în discuţie la adunările sindicale ale organizaţiilor primare şi numai după aceea să treacă la soluţionarea celorlalte probleme — sindicale.

Nicolae CULEV